

BÁCSKAI HIRLAP

Előfizetési árak:
Egy évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 4 kr.
Hétfői szám 2 kr.

Nyiltér soronkint 20 krajczár.

Szerkesztőség:

Kossuth-utca Vojnich-palotában

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP.

Megjelenik minden **hétfőn** délben, **szerdán**, **pénteken** és **vasárnap** reggel.

Társzerkesztő:

Dr. BLAU GÉZA

Felelős szerkesztő:

Dr. CSILLAG KÁROLY

Főmunkatárs:

Dr. RÉVÉSZ ERNŐ

Hirdetési díjak:

a 16 részre felosztott oldalon egy helyre a 30 kr hirdetési bélyeglettel együtt — 1 frt. 1/2, vagy egész évi hirdetések-nél árkedezmény.

Kéziratok nem adának vissza.

Kiadóhivatal:

Kossuth-utca Vojnich-palotában

Előfizetőinknek.

Azon t. előfizetőinknek, akik a „Bácskai Hírlap“-ra jövő évi január 1-től legalább egy félévre már most előfizetnek, azt a kedvezményt adjuk, hogy a lapot addig is díjmentesen küldjük.

A kiadóhivatal.

Megyei tanügy.

Egy komolyabb lépést látunk megtéve a megyei tanügy terén, — de csak egy lépést és annál semmivel sem többet.

A vármegyei községi tanító-egyesület elnöke a megye területén működő tanügyi testületekhez felhívást intézett, hogy a f. évi december hó 8 án a központi választmánynak egy tanügyi szaklap programjának megállapítása iránt érdeklődést fejtessen ki, hogy a „hivatalos közlemények“ felöllesztésén túl szolgálni hivatott szakközlöny mikénti létesítésére nézve véleményeiket elmondják.

Ennek a szaklapnak a kellő formában való megteremtésének komoly célzata az az egyetlen lépés, amelynek megtörténtét csak örömmel üdvözölhetjük!

Meg is mondjuk ezuttal, hogy mi képezi örömrünk okát.

Legelső sorban az, hogy magának ennek a kérdésnek a felvetése is igazolja azt, hogy a községi tanító-egyesület elnöksége is jól érzi azt, hogy e téren nagy hézagot kell betölteni, hogy egy olyan a nyilvánosságnak szolgáló organumot céloz létesíteni, amely organum hivatva lesz századok mulasztásait pótolni és a megyei tanügyről egy mindenkoron igazán és helyesen mutató tükröt megteremteni.

Amikor azonban e feletti örömrünknek adunk kifejezést, nem akarjuk már most mondani, hogy aggályaink vannak — de ki kell jelentenünk, hogy csak akkor, ha ezt az ügyet teljesen megvalósítva fogjuk látni — fogunk annak igazán hinni.

Aggályunk csak egy körülmény lehet

és pedig az, hogy úgy amint mindenben, úgy itt is a „hivatalos“ rész abba beleavatkozni fog és ez a szaklap esetleg feszélyezve lesz azáltal.

Értjük ezalatt azt, hogy a szakközlönyt teljesen függetlenül fogják-e szerkeszteni és bárkire és bármire való tekintet nélkül független, nyílt szöszölője lesz-e a tanügyi sérelmeknek, melyektől megyénk tanügye hemzseg, hogy ez a szakközlöny rámutat-e majd nyíltan nemcsak a bajokra, de a bajok mindenkor előidézőire, még akkor is, ha azok véletlenül magasabb hivatalokat betöltő egyének lesznek.

Ha ezt bátran és férfiasan megtenni nem fogja, akkor kár minden egyes lépésért, — akkor előre is kár minden nyomdafestékért amit erre a lapra majd pazarolni kell.

A szaktudomány nevelése nem mellőzendő része ennek az organumnak az igaz, — de ebben az esetben ez csak második rendű szerepet játszik, mert első feladata ennek a lapnak kell, hogy az legyen amit fent mondtunk,

TÁRCSA.

Gizi kisasszony.

Írta: Sebestyén Géza.

Mre a szeptember beköszöntött már behurcolkodott Giza kisasszony az új lakásába, épen oda a komor gimnasiunai épülettel szembe. Két kis fehér csipkés ablak tekintett félenken az iskola hosszú sor ablakára az egyikken muskálivirág, a másikon Giza kisasszony, szokott naphosszat kitékinteni. Gizi kisasszony ki ép most töltötte be 24 ik évét sohasem akart férjhez menni.

Kérték a maga idejében sokan, de ő irtóztott a házasságtól. Szülei elhaltak, és ő kezébe véve az örökséget és az elmeradhatatlan kötetést, belépett az új lakásba, ott az iskolával szemben, s belépett a vénkisasszonyok sorába.

Eleinte üresnek látta a két nagy szobát, kiült az ablakhoz, és lassanként úgy oda szokott, hogy a deákok el sem tudták volna képzelni a két kis ablakot a muskálvi virág és a jó Giza kisasszony hosszukás, barátságos arca nélkül. Ő pedig gyönyörködött az ablaka előtt nyüzsgő nebulókban, el el nevette magát holmi tréfás csinyitkón, melyyei a várasi időt elútni szokták.

Különösen egy kis fiú vonta magára a

figyelmét. 1-ső osztályba járt és olyan peccesen lépegetett társai között, mintha csak érezte volna, hogy az a piros nyakkendő, mit gondos mamája szépen megigazgatott indulás előtt, kiemelné őt a többi közönséges emberek közül.

Egyszer ez a kis fiú épen Giza ablakai előtt ment el, büszkén tekintett az ablakon kinéző főre, s az a jóságos szeretet melylyel Giza reá nézett, úgy meg kapta, hogy lekapta kalapját és köszönt.

Ezzel meg volt az ismerkedés.

A kis fiu valahányszor az ablak előtt ment el köszönt, Giza kisasszony pedig egyszer annyira vitte, hogy czukrot az ablakon át adott neki. És azóta mindig üresen kongott a kisasszony czukortartója.

A kis fiu pedig nőtt, már a harmadikba járt, és a jó viszony még sem változott; vakációban mikor elment a kis fiú haza, néha néha könnyezett a jó Gizi, de azért ismét csak ott ült az ablaknál és nézte, itt ment a kis fiu, itt bukkott egyszer el stb. stb. Mikor aztán elfjött az ősz el jött vele a kis fiu. Harmadikba járt már és a jó szülők szép überczikkel lepték meg, s most még büszkében sétált a kis fiu és még büszkébben nézte Gizi kedvencét. Büszkén ment épen társai között, a mikor egy fiu mondott rája

valamit. Gizi nem hallhatta mit, de előtte olyan csunya, olyan rossz volt az a másik

Osszeveszték; az a csunya veri a kis fiut az sir...és Gizi elmegy az ablakból, be fordul a szoba szögletébe és elkezd sirni. Egész délután sirt aznap.

Az ablakban levő muskálvi a nyolczadik hóolvadás nyomait szemlélte a gimnasiunum tetőzetén, a mikor Gizi látta a kis fiut, azaz a nagy fiut, fekete ruhában az iskolába menni. Köszönt neki az ifju, mint már rendesen nyolcz év óta, de ma volt köszönésében valami büszke ónhitt mosolygás, sápadt volt ugyan egy kissé, de szeméi tűzben égtek.

Gizi nem tudta ezt megmagyarázni magának talán vizsgálja van, de hisz máskor se volt ilyen! Nem tudta mi az, de szíve elszorult akaratlan, azt sugta valami neki, hogy elveszti kedvencét, nem birt, nem mert elmozdulni az ablakból. Várt. Diszes fogatot látott megállni, s kiszállni belőle az iskola előtt két urat, feketében.

Aztán csend lett, a csengetyű is hallgatott aznap, Gizi kisasszony várt.

Végre 1 óra felé, mialatt Gizi ebédje ott hült az asztalon, kiset az iskola kapuján a fiatal ember, kalapját kezében felejté és a szokásos „jónapot“ helyett harsány hangon kiáltá oda Gizinek:

hogy ez a lap a tanügy védője, hibáinak feltárója és a tanügy sérelmének nyilvános gyógyítója legyen.

Ha ennek a feladatának meg fog felelni akkor missiót teljesít — és a missió teljesítéséhez megfelelő emberek kellenek.

Tessék tehát azokat december 8-án megválogatni.

A közművelődési egyesület.

Tekintetes szerkesztőség!

Jelen levelem irásánál az a princípium vezetett, hogy oly általános érdekű, keresztlívehető és életképes mozgalmat, minő a t. szerkesztőség által felvetett „közművelődési egyesület,” kár lenne elaludni engedni.

Igen derék dolog volt felvetni a tervet. Ezt nemcsak én merem mondani, hanem azt hiszem, hogy azok az „illetékes körök” is, melyeket ez a megpendített eszme érint — szintén osztják véleményemet, és szintén belátják, hogy — amire épen jelen levelem céloz, — a terv felvetése után már most rajtuk a sor. Nemcsak vitalkozni, nemcsak tervezgetni, — s nemcsak veszekedni kell, hanem igenis tethez kell fogni. Meg kell vetni az alapot, melyre oly óriási épületet tervezünk. Az emeletes paloták építésének mintájára, műszóval élve: „grundirozni” kell.

Mit ér az a sok hangzatos frázis, mit ér az a mutatott buzgóság, tessék inkább kézbe venni a dolgot, alapítani szervezni, hogy az egész ne maradjon „irott malaszt.”

Az a cikk b. lapjuk élén azt hiszem, nemcsak arra volt szánva, hogy a közönség elolvassa, bolintson a fejével s aztán az egész elaludják. Ugye nem? Hiába tetszik az eszme általánosan, hiába nélkülözi meggyénk a sajnos annyira szükséges, és majdnem nélkülözhetetlen egyesületet, ha nem akad senki a ki az élére állva az egész mozgalmnak, ne csak tervezzen, hanem cselekedjék is. De kell ilyennek akadnia meggyénkben!

S az az illető a kit a Fortuna istenasszony

— Kisztihand! Kezeit csókolom!

Könny futotta be Gizi szeméit, elment az ablaktól, be a szegletbe és ép úgy zokogott mint öt év előtt, — egész délután.

Másnap is látta az ifjút. Czigarettázva, bottal sétált az iskola felé s mosolyogva köszöntötte Gizit.

Most világosodott ki minden a leány előtt. A „kis fiu” letette az érettségit, elhagyja az intézetet örökre. No akkor ő is otthagyja azt az ablakot, sohse fog odaülni többet, hisz az ő kis diákja ugyis elment.

Szomoruan töltötte a napokat Gizi, egyszer csak egy újságot kap néhány nap múlva, melyben ez állott:

— „A helybeli főgymnasiumban a tegnapi érettségit sikerrel állották ki: Antek János, Bolza Pista, Lehn Géza, Szetress Lajos és Tanó Károly.”

Százszor is elolvasta Gizi e neveket; csak azt tudná, hogy melyik az „ő”!

És a régiebb deákok csodálkozva láttak hogy a két fehércsipkés ablakban a muskálj megmaradt ugyan, de Gizi helyett száraz virágok között egy sárga újságdarab van melyről az idő lerágni kezdi a szavakat, nagy nehezen lehet még kibetűzni „... ő János, ... Pista ... Géza ... Lajos ... Károly ...”

és saját hivatóságának tudata, a mozgalom élére állit, az igyekezzék a kivitelhez megszerezni a felső, intéző köröknek ne csak jóváhagyását, hanem a munkáját is. Mert egymagában bármily erős, bármily hatalmas, nem bír megküzdeni a számtalanszor fájdalomosan tapasztalt közönnyel és nembánom sággal.

Válltva kell közreműködni a nagyszerű cél elérésére nem csak az illetékes körök embereinek, hanem meggyénk minden irni-olvasni tudó férfianak.

Teljes tisztelettel

M. S.

Vakmerő rablótámadás.

(Saját tudósítésként.)

Lapunk múlt számában beszámoltunk a csantavéri szerencsétlenségről, hogy t. i. Lakatos megölte véletlenségből az édes testvérét. A nyomozás megejtése céljából azonnal bizottság küldetett ki. Egy albiró és egy aljegyző képviselték a bíróságot, mely a hoszszadalmas vizsgálatot már sötét este fejezte be. Rectoris albiró és Lukács aljegyző azonnal kocsira ültek s dacára a sötétségnek hazafelé indultak Csantavérről a topolyai útön. Már $\frac{1}{2}$ 10 után árt az idő midőn a csantavér és Topolya közötti csárdához értek. Nem volt szádékukban a csárdánál megállani, tovább hajtott a kocsis, midőn egyszerre a csárda ajtaja kinyílt és három óriás nagy felfegyverkezett alak rohant ki rajta. Egy pillanat alatt az egyik a lovak előtt teremt s azokat a zablánál megállította. A másik felugrott a kocsira és felemelt öklében a fegyvert csillogtatva ütezt akart mérni a kocsiban ülőkre. A harmadik szintén óriás nagy ember ugyancsak felfegyverkezve örökösödött addig.

A batorlelkű aljegyző azonban nem vesztette el hidegvérét. Felkapta a vele volt vasbotját és teljes erővel akkorát vágott a támadó fejére, hogy az beszakított fejlel hanyatlott hátra és esett le a kocsiról. Most pedig a kocsis kezéből kiragadta a bátor fiatal ember az ostort és közibe vágva az amugy is szilaj lovaknak azok örült száguldásban ragadták a kocsit, eltapodva és átgázolva a zablájukat tartó támadót, ott hagyva az eszméletlenül heverő egyik banditát az elgázolt másik mellett, míg a harmadik kétségbeesetten eredt futásnak.

A mint a száguldó lovak a kocsival Topolyára érkeztek a megtámadottak a csendőrséghez siettek, honnan feljelentésük alapján azonnal egy szakasz csendőr vonult ki a tett színhelyére. Mire odaértek, már senkit sem találtak ott, csak néhány vértócsa mutatta a támadás helyét.

A csendőrség nyomban letartóztatta a korcsmárost és átkutatta a korcsmát, mert a rablók kiknek arczára a megtámadottak a sötétség miatt rá nem ismerhetnek, onnan, a korcsmából jöttek ki és így a korcsmárosnak kellene tudnia, hogy kik voltak ők, pedig a korcsmáros azt mondja, hogy ő nem látott senkit. A nagyon nagy vakmerőségre valló támadás óriási feltűnést és izgatottságot keltett. A nyomozás folyik.

— Vidéki olvasóinknak és előfizetőinknek. Minden félre értést elkerülendő felkérjük vidéki előfizetőinket és olvasóinkat, hogy amennyiben a lapot eddig kapták és arra továbbra előfizetni nem óhajtanak ezt velünk lehetőleg levelezőlap útján közölni szíveskedjenek, nehogy a lapot fölöslegesen tovább is küldjük címükre. A kiadóhivatal.

Különfélék.

— Kinevezés. A földművelésügyi miniszter Tripolszky Lászlót az adai földműves iskolához ösztöndíjas gazdasági segédde nevezte ki.

— Választás. Kulpin községben Keczer Péter leköszönése folytán megürült községi végrehajtóvá Szilvász Károly választatott meg.

— Esküvő. Tárcazy István zombori gyógyszerár tulajdonos december hó 3-án esküszik örök hűséget Vértsey Ilonka kisasszonynak, Vértsey Károly ügyvéd és kiváló író leányának. Násznagyok: Sándor Béla volt főispán Haggemacher Árpád.

— A „Szeretetéről” címzett szabadkai nőegylet 1898. évi február hó 5-én a „Pest város” szálloda nagytermében árvaháza alapjának javára hangversenyyel egybekötött táncvizigalmat rendez, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívja a vizalmi bizottság. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak s hirlapilag nyugtáztatnak.

— Jótékonyág. Császka György kalocsai érsek a bajai önk. tüztöltő egylet részére 100 frtot, az ó-becsei kath. legényegyletnek pedig 50 frtot adományozott.

— Gyujtogatás. Zombori levelezőnk írja, hogy f. évi november 27-én este $\frac{1}{2}$ 8 órakor ismeretlen tettesek valószínűleg bosszúból felgyujtották Mészáros Szabónak Kohári utcai földszintes házat. Mészáros még javában dolgozott segédeivel a műhelyben, midőn a szomszédok tűz lármája felzavarta munkájából. Nagy erőfeszítéssel sikerült a tüzet még a tüztöltés kivonulása előtt eloltani. A gyujtogatokat a rendőrség nyomozza.

— Gőzmalom részvénytársaság. Kishegyesről írja levelezőnk, hogy ott gőzmalom részvénytársaság van alakulóban. A rézvényeket legközelebb már kibocsájtják.

— A repülő kalap. Nov. 29-én délután a Kossuth utcában mulatságos jelenet játszódott le. A nagyszél felkapta egy szegény munkás kalapját és ez a kalap a Vojnits palota első emeleti cirádájában akadt meg. A megkalaptalanított paraszt beszaladt a házba és vállig erősítette, hogy a kalapja az ablakban van. A háziasszony hiába tartoztatta a parasztot, az behatolt a lakásba és kereste az ablakot. Ezalatt a háziasszony aki nem tudta mire vélni a dolgot a konyhába szaladt a konyhakésért, hogy a támadó ellen magát megvédje. De ekkor az utcán már összereglett a nép és nagy hatózával fogadták az ablaknál megjelenő háziasszonyt aki látva, hogy miről van szó, a kést a konyhába visszaküldötte.

— Monstre deputáció Siskovitsnál. Van B.-Almásón pár száz szocialista, akik vagy nem akartak dolgozni aratáskor, vagy ha dolgoztak is, kevés hasznot kaptak. S most, hogy a tél küszöbén van, hajja őket a fokozódó hideg és az üres nyomor, hogy kereset után lássanak ők is. A napokban monstredeputációja járt ezeknek a hoppon maradt szocialistáknak a B.-Almásón időző Siskovitsnál munkát kérni. Abban a reménykedésben voltak, hogy Siskovits, aki aratáskor hallatlan gazdagon fizette a munkáskezet, most is azt fogja tenni. Siskovits a meghiányoskodott szocialistákat atyailag fogadta ugyan, de kijelentette, hogy ő egymaga annyi munkát most már nem adhat, hogy annyi szocialistának legyen teli valója; hanem hogy a zsákutczába szorult elégedetlenkedőket ne engedje el magától minden reménykedés

nélkül, megígérte nekik, hogy majd beszélni fog a vármegyével. Evvel a monstre-depuáció távozott.

— **Gyűlés.** Baja város közigazgatási bizottsága f. hó 6-án hétfőn gyűlést tart.

— **Akinek előbb nincs disznója — de után mégis van disznója.** Weisz Ferenczet helybeli nagykereskedőt az a meglepetés érte, hogy tegnapelőtt délelőtt a városi mázsáló udvarban elhelyezett két disznója nyomtalanul eltűnt. Aznap délelőtt ugyanis a mázsáló udvarba 19 disznót helyeztetett el — de délutánra már ezek száma 17-re lepadt. Weisz a dolgot feljelentette a rendőrségnél és a nyomozásnak sikerült is a tolvajt kideríteni Temunovics Sándor személyében, akit a rendőrség ezen lopás miatt nyomban le is tartóztatott.

— **Új ügyvéd Német-Palánkán.** Dr. Roth Leó ügyvéd a napokban nyitotta meg irodáját Német-Palánkán.

— **Gépész tanfolyam.** A locomobil- és cséplőgépkezelők tanfolyama az állami ipariskolánál (Budapest, VIII. ker. Népszínház utca 8. sz. a.) január hó 2-án nyílik meg s április hó 10-ig tart. E tanfolyamon a gőzmozdony (locomobil) és a különböző cséplőgépek szerkezete és kezelése fog taníttatni. Tanulóknak felvételnek a 18. életévüket betöltött, írni és olvasni tudó önálló lakatosok, kovácsok s a különböző géppárák főbb munkásai, továbbá gazdatisztek, biztosok, géptulajdonosok. A belépők erkölcsi bizonyítványt tartoznak előmutatni, a nem önálló munkások ezen kívül ha munkában állanak, a munkaadótól kiállítandó munkabizonyítványt, ha nem állanak munkában, munkakönyvüket tartoznak benyújtani. A tandíj 8 forint, a mit előzetesen a beiratkozás alkalmával kell befizetni. A beiratások f. évi december hó 15.-étől, december hó 29-ig tartatnak meg az intézet helyiségében. Vidékiek a tandíj beküldése mellett levélben, is iratkozhatnak. A vidékről jövő tanulóknak január 2-ig nem szükséges személyesen megjelenni az intézetben.

— **Vadászterületek behatárolása.** Mint lapunk múlt számában jeleztük a Szabadka sz. kir. város területén levő vadász területek vadászati-joga november 30-án, kedden d. e. 10 órakor nyilvános szóbeli és zárt írásbeli ajánlat, verseny árverés útján, 1898. évi január 1-től 1902. évi december 31-ig terjedő öt évi időtartamra haszonbérbe adtak és pedig: 1) A »Nimrod« vadász társaság részére (árverező: Varga Károly): Csizsár évi 13 frtért, Földjárás évi 56 frtért, Zsdráló évi 55 frtért, Radonovác szőlők évi 50 frtért, Szkenderjárás évi 68 frtért, Körös évi 121 frtért, Tuki évi 95 frtért, összesen: 458 frtért. 2) A »Diana« vadásztársaság részére (árverező: dr. Balogh Lajos): kelebiai és ludasi rét s tő évi 100 frtért, Tompa-Zsiroskut évi 55 frtért, Sáskalapos évi 50 frtért, Deszkás évi 100 frtért, Csikéria és Tavankut évi 105 frtért, összesen: 410 frtért. 3) A »polgári vadász társaság« részére (árverező: Zvorényi Dezső): napkeleti és napnyugati ugarak évi 300 frtért. 4) Mamuzsich Lázár polgármester részére: Radonovác évi 121 frtért. 5) Vojnich Simon földbirtokos részére: csantavéri uradalmi földek évi 150 frtért. 6) Szkenderovits Alajos földbirtokos részére: bajmoki uradalmi földek évi 20 frtért.

— **Árok, árok — széles árok . . .** Ezt a mótát éneklék most az István-utcai lakók, akiket egy ottani háztulajdonos abban a különös megiszteltetésben részesített, hogy a

házából ezen az árkon keresztül vezetni le a satóbbit. Nemcsak hogy ez az utca a külső tisztaság rovására történt, de tényleg azzal is veszélyeztetni a járó-kelő közönséget, hogy a sötétben soha sem lehet tudni, hogy ki fog abba belepolygogni. Az a háziur városi képviselő, aki talán ezen minőségénél fogva érzi magát erre jogosítva, ahelyett, hogy annak idejében mikor az utca lakói kérelmezték hogy az ottani közeli csatornába az utcából egy mellékcatorna vezetessék be — ezt a kérelmet pártolta volna. Ajánljuk a rendőrség figyelmébe ezt a visszaárkolási rendszert

— **Árverés.** A szabadkai kereskedelmi és iparbank közhírré tette, miszerint az eddig ki nem váltott, kézizálog és értékpapírok folyó 1897 évi december hó 12-én d. e. 9 órakor az intézet helyiségében tartandó nyilvános árverés útján eladatni fognak, de az illető tulajdonosok az árverésre kitűzött tárgyakat az árverést megelőző napon kiválthatják.

— **Pályázat.** Pályázat van birdetve az úvidéki kir. kath. főgimnáziumnál mennyiség-tan — természet-tani tanári állásra.

A közönség köréből.*)

Tekintetes szerkesztőség!

A Csernovits utca lakói nappal sem irigylendők; amint azonban besötétedik, a sorsuk még siralmasabb. Ámbár ez az utca egyike a város leghosszabb utvonalaival, senkinek sincs rá gondolja, hogy azokat a petroleum lámpákat, amik a bevilágítására lennének hivatva, meggyújtásák.

A legtöbbször elkésve gyűjtják meg őket és akkor sem valamennyit, hanem kihagyásokkal s azok a lámpák is, amik égnek, oly szükre lecsavart bélel pislákolnak, hogy az lenne az igazság, ha minden ily pislogó lámpa mellé egy-egy tisztességesen égő lámpát gyujtanának, mert különben nem is tudja az ember lámpa ég-e vagy csak egy egy gyufaszál.

Hogy ez így igaz, bizonyítja, mikép tegnapi este egy terhes kocsí a sötétben neki hajtott egy lámpakarónak (amelyen természetesen nem égett a lámpa) és belefordult az árokba.

Azt hiszem, Goethe kétséget kizáróan a Csernovits utcára gondolt, midőn halálos ágyán ekkép sóhajtott fel:

— Több világoságot!

Szabadkán 1897, december 1-én.

Tisztelettel
Winer Lipót.

Törvényszék.

— **Csalárd bukás.** Csalárd bukással vádolva állott kir. törvényszékünk büntető tanácsa előtt f. hó 1-én Czeizner Gyula helyb. ékszerész, Czeizner Gyula ellen a csőd 1896. évi január hóban lett elrendelve. Beismerése szerint még 1882-ben megvette Friedmann Ignác ékszerész üzletét, melyet azontul nagyobbítva már 1894-ben évenként 46.000 frtnyi forgalmat csinált. Vagyonhiányos okául felhozta azt, hogy Geiger Mórért 23088 frt. Geiger Gyuláért 11590 frt. Geiger Márkért pedig 38249 frt erejéig kezességeket vállalt, amely kezességi összegeket nagyobbára neki kellett kifizetnie. Hogy vesztesége mégis kisebb összegre szorították, kénytelen volt ezeknek az üzleteit átvenni azonban ezek bizalmával visszaéltek amikor az üzletek vezetésével őket megbizta, adóságokat csináltak

*) Ezen rovatban közérdekű felszólalásokat díjtalanul közölünk. A felelőtlenség a beküldőt terheli.

az ő nevére és a vagyoni tőnk szélére juttatták, úgy, hogy amikor Brejtner testvérek ellene biztosítási végrehajtást vezettek kénytelen volt maga ellen a csődöt megkérni. Az eljárás folyamán kitűnt, hogy csekélyvő vagyona 10000 frt. becserélték volt, azonkívül mintegy 5164 frt. értékű áru. Voltak azonkívül a kereskedelmi banknál elzálogosítva, ahol mint becserés volt alkalmazva, zálogértékei 10000 forint künlévő követeléseim kívül. Ezenkívül 21530 frt váltókövetelése is voltak. Passzívá lehát az ő számitásai szerint csak 14551 frtot tettek volna ki. Később beismerte, hogy a kereskedelmi banknál más nevek alatt mintegy 9—10 ezer forint értékű értéktárgyakat zálogosított el. A kir. törvényszék a megtartott végtárgyaláson is fölmerült bizonyítékok alapján e miatt Czeizner Gyulat 2 havi fogházra ítélte. Ugy a vádlott, valamint a kir. ügyész is felelőszést jelentettek be az ítélet ellen,

— **Rex Adolf okirathamisítási ügye.** Rex Adolf csantavéri lakos ellen okirathamisítás miatt nem régiben végtárgyalást tartott a helybeli kir. törvényszék, amely alkalommal a vádlott 6 havi börtönre lett ítélve. Ez az ügy megjárta már a királyi táblát is ahol Rex Adolf a vád és azon következményei alól fel lett mentve. Rex Adolfot Buchwald Lázár ügyvéd védelmezte.

— **Verekedő cigánybanda.** Egy egész trupp zenész állott tegnapelőtt kir. törvényszékünk büntetőtanácsa előtt azzal lévén vádolva hogy még négy évvel ezelőtt egy rendőrt megvertek. A sok vádlott közül a hatóság elletti erőszak azonban csak Szőke Géza ellen bizonyult be aki a hivatalos körében eljáró rendőrt tetteleg bántalmazta. A kir. törvényszék Szőke Gézát azért 3 napi fogházra ítélte.

CSARNOK.

Csupor Gergő asszonyai.

— Elbeszélés. —

Irta: Tábori Emil.

II.

4

— Nem szabadulhattam mond az érkezett.
— Ugyan mi dolga?
— Torony iránt gyűttem. A tiszteletes ur kertje alatt a »néma kőr« ön haladtam. Azt hittem, magam vagyok ott, hát csak egyszerre érzöm, hogy valaki a karomba kapaszkodik.
— Kicsoda?
— Ki is lett volna? Hát Katika! — »Nini, te vagy húgám?« — mondok. »Én Dávid bá« pironkodik ő — »ugye nem neheztel, hogy utját vágom?« — »Nem haragszom én lelkem« csititgatom — »hát oszt mi járatban vagy?« — »Én?« — Hát izé — hisz tudja tán — mivel hogy — igen akadozik előttem. Hogy végét vessen a sok herce-hurca beszédnek, nekibátoritom: »Köpjed mán ki húgom, min rágódot?« Hát pirulva kérdi: »A Gergőt látta-e?« — »Hát csak az a bajod Katikám?« — mondok — akkor hát csak eredj szépen haza, oszt bizd rám majd majd beszélék én a Gergő fejével!

— Hm — mormogta Gergő maga elé — hiszem igaz, hogy becses kis teremtés az a Katika —

— Aztán szegény, dolgoz. Meg szép is. Épeg ijjentorma piros a szájacskája is — szólt Dávid felvéve Gergő piros borát s az ablak felé tartva, nézegette annak színét. Aztán felhajtotta.

— Minden hiába — szólt Gergő — csak

nem kerülhetek a portájukra, kislőne a szemem!

— Csak bízd rám magad ecesm — biztatta Dávid — eligazítalak én benneteket egymás felé!

III.

A toronyban meghúzták az estéli harangot. A forró nap leköszönt már a hegyháti szikla mögé; a tulsó oldalon derengő szelid fény, a hold feljöttét hirdeti. Az augusztusi esték nesztelen madarai, a denevérek alacsony röpködéssel szelik át a templom mögötti kender tiloló helyet. A tikkadt levegőt valami borús zsongás rezgi át, mint száz meg száz ember halk estimája. Ezt az ájtatos csendet hirtelen hangos leánykaczagás töri meg.

Ahau la! A Geréb Vendel portájáról egész csapat fiatalok fordul ki. Elöl a Békanyál Gyurka lépogat. Széles hátát kilencz kenderitiloló nyomja. Mögötte a Pösze Jóska halad. Ő se üresen. Két kezével a mellének düleszt egy menykő nagy butyrot úgy, hogy elfeledi egészen az arcját. Vaktában halad úgy előre. Node neki is megy a kapu alatt ögyelgő csárdás ökörnek, a ki méltatlankodó böggéssel feltűzi a csomagot egyik szarvára. Azt nevetik oly erősen a lányok. A Jóska meg, mintha megkövetné az ökröt, megvakarta a szarva közét és levette battyút róla. Aztán tovább haladnak. Mire a tilolóiért, már ott találják a Pedzi János egész atyafiságát. Az eladó lányai egysorban álltak s ugyancsak nagy zakotával *) kezelték a tilolót. Melletők rozoga háromlábú az öreg Piskóta néne fésülte a kóczot. Oldalvást Peczek Demeter hasalt; fejté tenyerére hajtva, vigyáz, hogy égő pipájából szikra ne teremjen a kóczon. Egész a szélén (ott a hol kétfelé válik a patak) a gyerekek építettek a törmelékből apró kazalokat s összevesztek rajta, valahányszor egyik másik töretlen száira bukkant.

A hogy össze gyülekeztek, s jól megbeszélték már az az napi történeteket, éneklésre adták magukat.

Az öreg Piskóta néne kezdte igen szép reszketős hangon:

Be van az ég alja kékre festve,
Nem várt meg az édes rózsám estve.
Aztán belevágott mind:

Tisza mellett van egy hajó kikötve,
Abba lették a rózsámat megölve.

Újabbak érkeztek: Praéli Gáspár tanéti leányai; a Mariska, meg a Zsuzsika, meg a Juliska. A Gubicsék Klárikájával meg az Ambrus Katika tartott.

Verssel kínálták magukat:

Eljöttünk a kalákába**)
Szóljon hamar, ki kába.
Ki maga nem bírja dolgát,
Toljuk mi az eke szarvát.

— Ide ide! — Kiáltottak minden fele. El is kapkodták hamarosan a lányokat. Piskóta néne mellett két szék volt még üresen. Az egyikre Katika jutott, a másik ületlen maradt. Az öreg asszony kezébe adott neki egy csomó kóczot miközben kérdé:

— Az Anna nénéd, vaj' hol maradt?

— Virasztóba ment.

— Ugyan! — sipogott ijedten Piskóta néne — kihez?

— Nagyanánkhoz Barassóba ***)

— De már ijjet!

Most felállt a Pösze Jóska. Az ő mókái

*) zakota — zaj.

**) Kaláka — önkéntes vállalkozók által tömegesen végzett munka (móba).

**) Barassó — Brassó.

meg találó meséi még a szomszéd faluba is hírósek. Azondja:

— „Micsoda megy feje tetején a templonyba?”

Találgattak ide-oda. Egy se találta. Pedig a Paczli lányok de szeretnék flitogatni tudományukat. Türelmetlen fejtörésekben gyorsabban járatják a tilolót; ezáltal igyekeztek felrázni agyvelejüket. Hanem hát hiába tanító az apjuk. Ebbe' a dologba még se tudók.

— Hát a csizmasarkba vert szög! — fejté meg saját talányát Jóska.

— Ezt én is tudtam vóna — méltatlankodik az öreg Peczek — ha tudtam vóna.

— Különbet mondok hallatja magát Békanyál Gyurka.

Aszongya, hogy:

«Egy lába van csidma nekü'.

Egy feje van kalappaa».

De már erre leesett a Pösze gyerekek állja. Hlyen rémitően szépet még ő se tudna csinálni.

— Fejtse meg! Fejtse meg! — sürgetik Gyurkát. Az meg enged:

— Hát a gomba! — aszondja.

— Hahaha — nevettek erre mind — ezt ugyan könnyű vót kitalálni — hahaha —

Egyszerre alább hagytak a nevetéssel. A templony fele fordult mindenki. Két híres alak igyekezett onnét feljőik:

Sajtár Dávid buzdította az előtte durcáskodó Csupor Fergőt, hogy jobban lépegesen.

Mire a tilolóiért, azok egyszerűbe hamarabb tempóba keztek tilolni, mintha most akarnák pótolni, mit a tréfázkodással mulasztottak.

— Adj isten — mond a két jövevény.

— Fogadj — hallatja kurtán egy kettő; a többi meg szóltan más fele fordul s némán neveti a hitelbe kapottat.

Gerő minden vére arczába tolt, a marka meg ököibe szoritódik. De Dávid megrántja a karját s odaszól: nyughass!

— Térjünk vissza — nyög halkan Gerő.

— De bizon maradunk — biztatja Dávid s hüvelykével Katika felé bök. Aztán ismét többi felé fordul, mondván:

— Gyönyörű az idei kender termés. Hogy nem kapott választ tovább szól.

— Oszd milyen bőven van.

— Van is annak, a ki meg nem issza — kötekedik Jóska.

— Hát innen te vagy a legjózanabb. Te neked ne lenne?

— Hasznát is veszem, — büszkélkedik Jóska.

— Tán biz' kötelet vessz belőle? — kérdi ártatlan képpel Dávid.

(Folytatása következik.)

Eladó bor

fehér, vörös és siller 75—80 hektóliter Dr. Batizi Endre szőlőtelepén Királyhalmán.

1332 vh./1897. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. év LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szabadkai kir. törvényszék 25673/897. számú végzése által a szabadkai kereskedelmi és iparbank javára végrehajtást szenvedett Mamuzsich Bodog ellen, szabadkai lakos 355 frt tőke, ennek 1897. évi szeptember hó 5. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 44 frt 80 kr. parköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 640 frtra becsült lovak, kocsik és lóhámból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladottnak.

Mely árverésnek v 2680F/897 sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Szabadkán, alperes lakásák I-ső kör, leendő eszközlésére 1897. évi december hó 10. iknapjának délután 3 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsárón alui is eladtni fognak.

Az 1881. évi LX. t.-cz. 111. §-a értelmében, kik az árverettni rendelt ingóságok vételárából a végrehajtás követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, a mennyiben az, hogy részükre fogalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírott nál egy példányban írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak. — Végre kötelesek bérbe vagy haszonbérbeadók az 1881. évi LX. t. c. 118. §-a értelmében azon követelés összegét, melyre nézve törvényes zálogjogot igényelnek, az árverés megkezdéseig alulírott nál bejelenteni.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Szabadkán, 1897. évi nov. hó 22-ik napján.

Csernyus Zsigmond,
kir. bír. végrehajtó.

Legnagyobb választék.

KASSOWITZ FÜLÖPNÉL

A LEGNAGYOBB BÉCSI FÉRFI ÉS FIU RUHARAKTÁRBAN

(Fötér Kunetz-féle palota)

Uri és fiu téli felöltők, gyermek- 1 és 2 elejű frack-jaquet- és Ferencz József öltönyök; Köpenyek gallérral; városi és utazó bundák, Mikadó kabátok mindennemű szőrme és szövet béléssel stb. a legfinomabb kiállításban és legolcsóbban kaphatók.

JÓTÉKONY EGYLETEKNEK KARÁCSONYI AJÁNDÉKUL MELEG FIU TÉLI KABÁTOK ÉS ÖLTÖNYÖK.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Nyomatott Krausz és Fischer könyvnyomdájában Szabadkán (Bárány szálloda mellett.)